

«Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2022թ. համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի Բաժնետիրոջը և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՅՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ՀԷՄՍԽ) կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Ընկերության 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, ով այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ 2022 թվականի հունիսի 30-ին արտահայտել է չձևափոխված կարծիք:

Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ

Ղեկավարության և Տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՐՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ՎՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ

- ▶ գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- ▶ եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Տնօրենների խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն
Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր

Էրիկ Յայրապետյան

2023թ. հունիսի 30

Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 2022թ. համար

հազ. Դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Հատույթ	5	28,319,512	24,284,225
Վանձառքի ինքնարժեք	6	(16,328,980)	(15,883,312)
Համախառն շահույթ		11,990,532	8,400,913
Այլ եկամուտ		286,964	207,142
Իրացման ծախսեր	7	(3,771,832)	(3,531,529)
Վարչական ծախսեր	8	(1,989,516)	(1,936,428)
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստ		(695,235)	(1,038,771)
Այլ ծախսեր		(140,161)	(188,030)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		5,680,752	1,913,297
Ֆինանսական եկամուտ	9	1,391,259	5,180,211
Ֆինանսական ծախսեր	9	(4,796,685)	(4,925,421)
Չուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)		(3,405,426)	254,790
Ճահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		2,275,326	2,168,087
Ճահութահարկի գծով ծախս	10	(205,703)	(262,266)
Ճահույթ և ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		2,069,623	1,905,821

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Մարիաննա Շահինյան
Գլխավոր տնօրեն

Գրիգոր Կազարյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. Դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	1,570,595	1,379,797
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	32,175,761	31,281,985
Հետաձգված հարկային ակտիվ	10	1,208,240	756,195
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ		192,430	-
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		38,173	6,664
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		35,185,199	33,424,641
Պաշարներ	13	2,878,130	2,727,117
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	6,160,070	5,305,633
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	8,291,201	7,976,420
Ընթացիկ ակտիվներ		17,329,401	16,009,170
Ընդամենը ակտիվներ		52,514,600	49,433,811
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ		3,000,000	3,000,000
Լրացուցիչ կապիտալ		178,529	178,529
Կուտակված վնաս		(2,979,116)	(5,048,739)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	16	199,413	(1,870,210)
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	18, 23(ա)	35,727,915	35,106,802
Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ	19, 23(դ)	3,102,828	3,071,543
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		15,749	7,177
Վարձակալության գծով երկարաժամկետ պարտավորություն		135,296	-
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		38,981,788	38,185,522
Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	18, 23(ա)	4,380,711	3,826,800
Վարկեր և փոխառություններ	20	3,976,417	5,071,188
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21	4,250,555	4,220,511
Վարձակալության գծով կարճաժամկետ պարտավորություն		67,968	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		657,748	-
Ընթացիկ պարտավորություններ		13,333,399	13,118,499
Ընդամենը պարտավորություններ		52,315,187	51,304,021
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		52,514,600	49,433,811

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2022թ. համար

հազ. Դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	3,000,000	178,529	(6,954,560)	(3,776,031)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Վնաս տարվա համար	-	-	1,905,821	1,905,821
Ընդամենը համապարփակ վնաս տարվա համար	-	-	1,905,821	1,905,821
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	3,000,000	178,529	(5,048,739)	(1,870,210)
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	3,000,000	178,529	(5,048,739)	(1,870,210)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Շահույթ տարվա համար	-	-	2,069,623	2,069,623
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	2,069,623	2,069,623
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,000,000	178,529	(2,979,116)	199,413

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն 2022թ. համար

հազ. Դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ. (Վերադասակարգված)
Դրամակա հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Մուտքեր վաճառքից՝ ներառյալ ԱԱՀ		27,420,581	23,371,774
Վճարումներ մատակարարներին		(11,949,115)	(10,604,962)
Վճարումներ աշխատակիցներին		(5,951,946)	(5,764,131)
Վճարումներ հարկերի գծով		(5,628,385)	(4,849,835)
Այլ վճարումներ		39,409	(97,356)
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		3,930,544	2,055,490
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(600,733)	(602,164)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(13,020)	(17,105)
Ստացված տոկոսներ		496,635	414,675
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(117,118)	(204,593)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով պարտավորությունների վճարում		(3,197,189)	(731,000)
Փոխառությունների մարում		(197,760)	(239,135)
Վճարված տոկոսներ		(81,234)	(21,757)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(3,476,183)	(991,892)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ			
		337,243	859,005
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի		7,976,420	7,125,820
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(22,462)	(8,405)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի	15	8,291,201	7,976,420

Ընկերության ոչ դրամային ներդրումային գործունեությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ի (գ) կետում:

Ընկերությունը վերադասակարգել է որոշակի գումարներ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում, տեսեք Ծանոթագրություն 23(ա)-ն:

2022թ. ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ծանոթագրություն	Էջ	Ծանոթագրություն	Էջ
1. Հաշվետու կազմակերպություն	11	16. Կապիտալ և պահուստներ	25
2. Պատրաստման հիմունքներ	11	17. Կապիտալի կառավարում	25
3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ	12	18. Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	26
4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	12	19. Օժանդակ ակտիվներին վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ	26
5. Հասույթ	13	20. Վարկեր և փոխառություններ	27
6. Վանառքի ինքնարժեք	17	21. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	28
7. Իրացման ծախսեր	17	22. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	29
8. Վարչական ծախսեր	18	23. Կոնցեսիայի պայմանագիր	35
9. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր	18	24. Պայմանական դեպքեր	38
10. Ծահութահարկի գծով ծախս	19	25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	39
11. Հիմնական միջոցներ	22	26. Չափման հիմունքներ	40
12. Ոչ նյութական ակտիվներ	23	27. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր	41
13. Պաշարներ	24	28. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	53
14. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	24		
15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24		

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) գրանցվել է 2016թ. նոյեմբերի 16-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքի սահմանման համաձայն:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0025, Աբովյան փող. 66ա:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը Հայաստանում ջրամատակարարման, ջրահեռացման ու կոյուղու սպասարկման ծառայությունների մատուցումն է և ջրի բաշխիչ ցանցի աշխատանքի բարելավումը: Ընկերությունն իր գործունեությունը սկսել է 2017թ. հունվարի 1-ին, երբ ուժի մեջ մտավ 2016թ. նոյեմբերի 16-ին Ընկերության, «Վեոլիա Օ - Կոմպանի Ժենեդալ դե Օ», Ֆրանսիա («ԿԺՕ») և ՀՀ կառավարության՝ ի դեմս ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության Ջրային կոմիտեի («Ծնորհատու»), միջև կնքված տասնհինգամյա պայմանագիրը («Կոնցեսիայի պայմանագիր»): Կոնցեսիայի պայմանագրի շրջանակներում Ընկերությունը Ծնորհատուից ստացել է ջրաբաշխման և կեղտաջրերի հեռացման համակարգ («Ենթակառուցվածք»), ինչպես նաև այլ սարքավորումներ և նյութեր («Օժանդակ ակտիվներ»): Կոնցեսիայի պայմանագրի մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություններ 18-ում, 19-ում և 23-ում:

Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների սակագները կարգավորվում և հաստատվում են Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից՝ Կոնցեսիայի պայմանագրի համաձայն:

Ընկերությունն ամբողջությամբ պատկանում է ԿԺՕ-ին: Ընկերության վերջնական մայր կազմակերպությունը և վերջնական հսկող կողմն է «Վեոլիա Ինվայրմենթ ՍԱ»-ն: Վերջնական հսկող կողմը ցուցակված է Euronext Paris-ում: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար: Բացի այդ, COVID-19 համավարակը և լարվածության աճն Ուկրաինայի շուրջ վերջին շրջանում ավելի են մեծացրել Հանրապետությունում գործունեության իրականացման պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության հավաստում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշվում է այլ տեղեկատվություն:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունից պահանջվում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը (բացառությամբ իրական արժեքի չափումը), որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- Ծանոթագրություն 23 (ա) – Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով պարտավորությունների չափում,
- Ծանոթագրություն 23 (դ) – Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ,
- Ծանոթագրություն 22 (գ) (ii) – առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ,
- Ծանոթագրություն 10 – հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում:

Իրական արժեքի չափում

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղափոխումներն Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում՝ ֆինանսական գործիքների հետ կապված:

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայություններից: Հասույթի այլ աղբյուրները ներառում են շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններից ստացվող եկամուտը:

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Հասույթ ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայություններից		
<i>Բնակչություն</i>	15,893,366	13,716,234
<i>Իրավաբանական անձիք</i>	7,988,855	6,469,273
	23,882,221	20,185,507
Հասույթ շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններից	4,264,591	3,935,891
Ցանցի միացման ծառայություններ	172,700	162,827
	4,437,291	4,098,718
Ընդամենը հասույթ	28,319,512	24,284,225

(բ) Բաժանորդների հետ պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում բաժանորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ հիմնական աշխարհագրական շրջանների, ծառայությունների հիմնական տեսակների, բաժանորդների տեսակների և հասույթի ճանաչման ժամկետների:

Գեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հազ. Դրամ	Բնակչություն		Իրավաբանական անձիք		Ընդամենը	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների հիմնական աշխարհագրական շրջաններ						
Երևան	8,154,903	7,093,610	5,206,926	4,177,808	13,361,829	11,271,418
Կոտայք	1,726,277	1,426,889	794,528	655,379	2,520,805	2,082,268
Արարատ	1,317,635	1,141,979	277,303	239,558	1,594,938	1,381,537
Ծիրակ	970,585	838,780	335,780	275,127	1,306,365	1,113,908
Արմավիր	981,486	863,336	246,701	187,250	1,228,187	1,050,586
Լոռի	922,317	775,470	279,505	194,120	1,201,822	969,589
Սյունիք	551,705	483,882	328,112	267,087	879,817	750,958
Գեղարքունիք	430,823	365,192	114,573	110,571	545,396	475,764
Արագածոտն	375,290	328,763	142,336	133,736	517,626	462,499
Տավուշ	323,798	272,484	158,965	133,245	482,763	405,729
Վայոց Ձոր	138,547	125,850	104,126	95,392	242,673	221,242
	15,893,366	13,716,234	7,988,855	6,469,273	23,882,221	20,185,507

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Ծինարարության կամ արդիականացման ծառայությունների հիմնական աշխարհագրական շրջաններ		
Երևան	2,136,310	1,634,364
Արարատ	472,737	459,937
Կոտայք	339,269	487,324
Արմավիր	338,879	281,795
Լոռի	276,699	86,305
Տավուշ	189,537	176,487
Սյունիք	127,356	155,554
Ծիրակ	121,433	230,709
Վայոց Ձոր	95,563	172,234
Գեղարքունիք	85,682	153,383
Արագածոտն	81,126	97,800
	4,264,591	3,935,891

Գեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հազ. Դրամ	Բնակչություն		Իրավաբանական անձիք		Ընդամենը	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Հիմնական ծառայությունների տեսակներ						
Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայություններ	15,893,366	13,716,234	7,988,855	6,469,272	23,882,221	20,185,507
Շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններ	-	-	-	-	4,264,591	3,935,891
Ցանցի միացման ծառայություններ	140,610	144,632	32,090	18,194	172,700	162,827
	16,033,976	13,860,867	8,020,945	6,487,467	28,319,512	24,284,225
հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ						
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ապրանքներ և ծառայություններ	16,033,976	13,860,867	8,020,945	6,487,467	28,319,512	24,284,225
Հասույթ բաժանորդների հետ պայմանագրերից	16,033,976	13,860,867	8,020,945	6,487,467	28,319,512	24,284,225

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն բաժանորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրերի գծով պարտավորությունների վերաբերյալ:

հազ. Դրամ	Ծնթյ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի» կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	14	5,775,367	4,612,577
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ	21	379,251	456,462

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները վերաբերում են ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ցանցին միացնելու համար բաժանորդներից ստացված 172,112 հազար դրամ գումարով կանխավճարներին (2021թ-ին՝ 186,235 հազար դրամ), որոնց գծով հասույթը ճանաչվում է ջրի մատակարարման պայմանագրի գործողության ընթացքում, և ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների համար բաժանորդներից ստացված 218,905 հազար դրամ գումարով կանխավճարներին (2021թ-ին՝ 270,227 հազար դրամ):

(դ) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հասույթը չափվում է բաժանորդի հետ պայմանագրում սահմանված հատուցման հիման վրա: Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը, երբ բաժանորդին է փոխանցում ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն բաժանորդների հետ պայմանագրերի կատարման պարտականությունների բնույթի և կատարման ժամկետների, այդ թվում՝ վճարման նշանակալի պայմանների և հասույթի ճանաչման համապատասխան քաղաքականության վերաբերյալ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման ենթակա պարտականությունների բնույթը և ժամկետները, ներառյալ՝ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչման քաղաքականություն
Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայություններ	<p>Ընկերությունը պարտավորվում է ջուր մատակարարել բաժանորդներին, և ջրի դիմաց վճարը որոշվում է բաժանորդի ամսական սպառած ծավալի հիման վրա: Վճարման պայմանները սահմանված են ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի («ՇԿՀ») կողմից սահմանված «Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների կանոններով» (ՋՄԿՀ), համաձայն որոնց Ընկերությունը պետք է հանրությանը հասանելի միջոցներով տեղադրի ջրի սպառման վերաբերյալ տեղեկատվությունը (ամսական սպառած ծավալը և վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը) յուրաքանչյուր բաժանորդի համար մինչև հաշվետու ամիսը հաջորդող ամսվա 15-ը, որից հետո բաժանորդը պարտավոր է կատարել կանխիկ վճարում 7-օրյա ժամկետում: Ձեռքեր չեն տրամադրվում:</p>	<p>Հանախորդները միաժամանակ ստանում և օգտագործում են ջրամատակարարման և/կամ կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների օգուտները՝ վերջիններից մատուցմանը զուգահեռ, և Ընկերությունը ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը փոխանցում է ժամանակի ընթացքում, այդ իսկ պատճառով, իր պարտականությունները կատարում է և հասույթը ճանաչում է ժամանակի ընթացքում: Փոփոխուն հատուցումը, որն իրենից ներկայացնում է սպառված կամ հեռացված ջրի ծավալի և գործող սակագների արտադրյալը, որոշվում է յուրաքանչյուր օրացուցային ամսվա վերջում վերցված ջրաչափերի ցուցմունքների հիման վրա:</p>
Միացում ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ցանցին	<p>Ընկերությունն իրականացնում է բաժանորդներին ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ցանցին միացման աշխատանքներ: Վճարման պայմանները սահմանված են ՀՀ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի («ՇԿՀ») կողմից սահմանված «Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների կանոններով» (ՋՄԿՀ), համաձայն որոնց միացման վճարի 80%-ը վճարվում է որպես կանխավճար, իր մնացած մասը վճարվում է միացման աշխատանքներն ավարտելուց հետո: Ցուրաքանչյուր նախագծի տևողությունը չի գերազանցում 120 օրը՝ Կարգավորողի կողմից սահմանված առավելագույն ժամկետի համաձայն:</p>	<p>Ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ցանցին միացման աշխատանքների ընթացքում բաժանորդներին ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցում տեղի չի ունենում և, այդ իսկ պատճառով, դրանք դիտարկվում են որպես տեղադրման ծառայություններ: Այսպիսով, հասույթը ճանաչվում է ջրամատակարարման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում: Ստացված կանխավճարները ներառվում են պայմանագրային պարտավորությունների կազմում:</p>
Հասույթ շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններից	<p>Կոնցեսիոն պայմանագրի շրջանակում Ընկերությունը պարտավորվում է իրականացնել 37,500,000 հազար դրամ գումարով պարտադիր կապիտալ աշխատանքներ ջրամատակարարման ենթակառուցվածքի արդիականացման ուղղությամբ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում և կատարել անհրաժեշտ համարվող այլ կապիտալ ծախսումներ: Ընկերությունը ճանաչում է շինարարության համար ստացված հատուցումը որպես ոչ նյութական ակտիվ՝ այնքանով, որքանով այն ստանում է հանրային ծառայության օգտագործողներից վճար գանձելու իրավունք: Հանրային ծառայության օգտագործողներից վճար գանձելու իրավունքը կանխիկ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ ստանալու անվերապահ իրավունք չէ, քանի որ գումարները պայմանավորված են այն այն չափով, որքանով հանրությունն օգտվում է ծառայությունից: Ըստ էության, Ընկերությունը կրում է պահանջարկի հետ կապված ռիսկերը:</p>	<p>Հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծախսային մեթոդի հիման վրա: Համապատասխան ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարվելու ժամանակ:</p>

6. Վաճառքի ինքնարժեք

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և համապատասխան հարկեր	4,308,760	4,183,240
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	3,377,202	3,607,630
Արտաքին կազմակերպությունների կողմից մատուցված շինարարության և համապատասխան ծառայություններ	2,698,559	2,554,122
Էլեկտրաէներգիա	2,469,046	2,143,917
Նյութեր	1,985,453	1,894,803
Վերանորոգում և տեխնիկական սպասարկում	847,659	681,673
Անվտանգության ծառայություն	198,853	386,493
Ռեսուրսների օգտագործման և բնապահպանության վճարներ	173,101	166,785
Ապահովագրություն	64,682	84,854
Այլ	205,665	179,795
	16,328,980	15,883,312

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 2,698,560 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 2,554,122 հազար դրամ) գումարով արտաքին կազմակերպությունների կողմից մատուցված շինարարության և համապատասխան ծառայությունները, 1,187,960 հազար դրամ գումարով (2021թ-ին՝ 1,123,426 հազար դրամ) նյութերը և 378,071 հազար դրամ գումարով (2021թ-ին՝ 258,343 հազար դրամ) աշխատավարձը և համապատասխան հարկերը վերագրելի էին շինանարարության կամ արդիականացման ծառայությունների ինքնարժեքին:

7. Իրացման ծախսեր

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և համապատասխան հարկեր	3,048,918	2,929,098
Գանձման վճարներ	331,906	241,302
Նյութեր	95,726	77,665
Վարձակալություն	83,539	89,330
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	32,281	30,827
Գովազդ	19,839	21,809
Այլ	159,623	141,498
	3,771,832	3,531,529

8. Վարչական ծախսեր

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և հարակից հարկեր	994,841	921,792
Մասնագիտական ծառայությունների վճարներ	456,846	500,217
Կոմունալ և հաղորդակցության ծառայություններ	99,694	117,555
«Վեոյիա» նշանների և դոմենի անվանումների օգտագործման համար լիցենզիայի վճարներ	69,005	50,638
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	54,229	50,622
Վարձակալության ծախսեր	50,892	41,095
Վերանորոգում և տեխնիկական սպասարկում	47,281	59,762
Հանրային ծառայությունների կարգավորման վճարներ	23,293	9,339
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	21,970	28,743
Գրասենյակային ծախսեր	3,534	3,812
Այլ	167,931	152,853
	1,989,516	1,936,428

9. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ`		
Բանկային հաշիվների մնացորդների (ընթացիկ հաշիվների) գծով	496,635	414,675
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից առաջացող ընդամենը տոկոսային եկամուտ	496,635	414,675
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	894,624	469,261
Կոնցեսիայի պայմանագրի պայմանների փոփոխության արդյունքում առաջացած տոկոսային եկամուտ (Ծնթգ. 18, 23)	-	4,296,276
Ֆինանսական եկամուտ – այլ	894,624	4,765,537
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(104,794)	(45,754)
Չուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	-	-
Կոնցեսիայի պայմանագրի պարտավորության գծով զեղչի ծախսագրում (Ծնթգ. 18, 23)	(4,372,213)	(4,609,082)
Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով զեղչի ծախսագրում (Ծնթգ. 19)	(308,412)	(270,585)
Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զեղչման ազդեցություն	(11,266)	-
Ֆինանսական ծախսեր – այլ	(4,796,685)	(4,925,421)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)	(3,405,426)	254,790

10. Շահութահարկի գծով ծախս

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է 18% դրույքաչափով (2021թ-ին՝ 18%):

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	(657,748)	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	483,799	103,957
Ճանաչված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխություն՝ հետաձգված հարկային ակտիվների դուրսգրման կամ հակադարձման հետևանքով	(31,734)	(366,223)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(205,703)	(262,266)

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	2022թ.		2021թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	2,275,326	100	2,168,087	100
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափովով	409,559	18	390,256	18
Նախորդ տարիներում պակաս ներկայացված հարկի գումար	-	-	(31,734)	(1)
Չհարկվող եկամուտներ	(203,856)	(9)	(96,256)	(4)
	205,703	9	262,266	12.1

(բ) Ծանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
հազ. Դրամ						
Հիմնական միջոցներ	90,949	151,004	-	-	90,949	151,004
Ոչ նյութական ակտիվներ	5,995,666	6, 297,266	-	-	5,995,666	6, 297,266
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	34,637	-	(34,637)	
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	662,216	619,841	-	-	662,216	619,841
Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	-	-	5,498,673	6,285,672	(5,498,673)	(6,285,672)
Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ	-	-	286,341	291,973	(286,341)	(291,973)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	256,548	249,320	-	-	256,548	249,320
Անհատույց ստացված ակտիվներ	2,835	1,292	-	-	2,835	1,292
Լրացուցիչ կապիտալ	-	-	15,687	16,617	(15,687)	(16,617)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	35,364	-	-	-	35,364	
Հաջորդ ժամանակահատված փոխանցված հարկային վնաս	-	31,734	-	-	-	31,734
Զուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	7,043,578	7,350,457	5,835,338	6,594,262	1,208,240	756,195

(գ) Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ

հազ. Գրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հիմնական միջոցներ	151,004	(60,055)	90,949
Ոչ նյութական ակտիվներ	6,297,266	(301,600)	5,995,666
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	(34,637)	(34,637)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	619,841	42,375	662,216
Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	(6,285,672)	786,999	(5,498,673)
Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ	(291,973)	5,632	(286,341)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	249,320	7,228	256,548
Անհատույց ստացված ակտիվներ	1,292	1,543	2,835
Լրացուցիչ կապիտալ	(16,617)	930	(15,687)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	35,364	35,364
Հաջորդ ժամանակահատված փոխանցված հարկային վնաս	31,734	(31,734)	-
Չուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	756,195	452,045	1,208,240

հազ. Գրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Հիմնական միջոցներ	161,253	(10,249)	151,004
Ոչ նյութական ակտիվներ	6,683,724	(386,458)	6,297,266
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	444,494	175,347	619,841
Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով	(6,341,977)	56,305	(6,285,672)
Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ	(319,787)	27,814	(291,973)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	31,986	217,334	249,320
Անհատույց ստացված ակտիվներ	-	1,292	1,292
Լրացուցիչ կապիտալ	(39,190)	22,573	(16,617)
Հաջորդ ժամանակահատված փոխանցված հարկային վնաս	397,957	(366,223)	31,734
Չուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	1,018,460	(262,265)	756,195

11. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Տնտեսական գույք	Համակարգչային սարքավորումներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,748,476	2,097,602	568,464	223,809	104,353	4,742,704
Ավելացումներ	187,487	258,237	53,282	-	103,158	602,164
Օտարումներ	(63,541)	(750)	(59)	-	(2,862)	(67,212)
Տեղափոխումներ	(14,337)	108,325	3,339	2,225	(99,552)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,858,085	2,463,414	625,026	226,034	105,097	5,277,656
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	1,858,085	2,463,414	625,026	226,034	105,097	5,277,656
Ավելացումներ	149,934	133,713	116,051	41	200,994	600,733
Օտարումներ	(75,083)	(28,200)	(188)	(68)	(400)	(103,939)
Տեղափոխումներ	(12,341)	28,508	(69,651)	66,181	(12,697)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,920,595	2,597,435	671,238	292,188	292,994	5,774,450
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,167,824	1,279,978	337,284	171,540	45,610	3,002,236
Տարվա մաշվածություն	326,465	426,906	100,858	37,150	4,990	896,369
Օտարումներ	-	-	-	-	(746)	(746)
Տեղափոխումներ	(14)	14	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,494,275	1,706,898	438,142	208,690	49,854	3,897,859
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	1,494,275	1,706,898	438,142	208,690	49,854	3,897,859
Տարվա մաշվածություն	88,205	180,606	51,669	29,315	3,231	353,026
Օտարումներ	(19,420)	(27,421)	(121)	(68)	-	(47,030)
Տեղափոխումներ	1,245	108	(1,353)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,564,305	1,860,191	488,337	237,937	53,085	4,203,855
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 1 հունվարի 2021թ.	580,652	817,624	231,180	52,269	58,743	1,740,468
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	363,810	756,516	186,884	17,344	55,243	1,379,797
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	356,290	737,244	182,901	54,251	239,909	1,570,595

268,835 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2021թ-ին՝ 817,259 հազար դրամ) գրանցվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում, 32,281 հազար դրամ գումարովը (2021թ-ին՝ 30,827 հազար դրամ)՝ իրացման ծախսերի կազմում և 51,910 հազար դրամ գումարովը (2021թ-ին՝ 48,283 հազար դրամ)՝ վարչական ծախսերի կազմում:

12. Ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	39,322,992	139,723	39,462,715
Ավելացումներ	3,819,831	17,105	3,836,936
Օտարումներ	(66,521)	-	(66,521)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	43,076,302	156,828	43,233,130
<i>Ամորտիզացիա</i>			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	43,076,302	156,828	43,233,130
Ավելացումներ	3,987,464	13,020	4,000,484
Օտարումներ	(65,008)	-	(65,008)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	46,998,758	169,848	47,168,606
<i>Սարված ամորտիզացիա</i>			
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	9,101,627	56,792	9,158,419
Տարվա ամորտիզացիա	2,762,363	30,363	2,792,726
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	11,863,990	87,155	11,951,145
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	11,863,990	87,155	11,951,145
Տարվա ամորտիզացիա	3,009,847	31,853	3,041,700
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	14,873,837	119,008	14,992,845
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
Առ 1 հունվարի 2021թ.	30,221,365	82,931	30,304,296
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	31,212,312	69,673	31,281,985
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	32,124,921	50,840	32,175,761

Կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվները համապատասխանում են հանրային ծառայություններից օգտվողներից գումարներ գանձելու կոնցեսիատիրոջ՝ «Վեոլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի իրավունքին՝ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 12 «Ծառայության կոնցեսիայի համաձայնություններ» համաձայն:

Կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվների 277,127 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 116,061 հազար դրամ) գումարով ավելացումներն իրենցից ներկայացնում են օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստի գնահատման փոփոխությունը:

(ա) Ամորտիզացիա

3,039,381 հազար դրամ գումարով ամորտիզացիայի ծախսը (2021թ-ին՝ 2,790,371 հազար դրամ) գրանցվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում և 2,319 հազար դրամ գումարով ամորտիզացիայի ծախսը (2021թ-ին՝ 2,355 հազար դրամ) գրանցվել է վարչական ծախսերի կազմում:

13. Պաշարներ

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Պահեստամասեր, նյութեր և սպառողական նյութեր	2,775,534	2,641,035
Այլ	102,596	86,082
	2,878,130	2,727,117

14. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Առևտրական և այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր		
<i>Բնակչություն</i>	7,082,910	6,199,995
<i>Բրավարանական անձիք</i>	2,502,786	2,018,057
Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ	(4,291,103)	(3,605,475)
Այլ դեբիտորական պարտքեր	525,009	479,267
Ընդամենը առևտրական և այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,819,602	5,091,844
Առևտրական և այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Ստացվելիք հարկեր	74,886	60,834
Տրված կանխավճարներ	265,582	152,955
Ընդամենը առևտրական և այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	340,468	213,789
Ընդամենը առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	6,160,070	5,305,633

Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության և առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված արժեզրկումից կորուստների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Բանկային հաշիվների մնացորդներ (ընթացիկ հաշիվներ)	8,259,111	7,952,133
Միասնական հաշվի մնացորդ	32,090	24,287
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություններում	8,291,201	7,976,420

Տոկոսադրույքի ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության վերլուծությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 22-ում:

16. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ տեղեկատվություն նշված չէ

	Սովորական բաժնետոմսեր	
	2022թ.	2021թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ թողարկված	300	300
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված, ամբողջովին վճարված	300	300
Հայտարարված բաժնետոմսեր - անվանական արժեք	10,000,000 դրամ	10,000,000 դրամ

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության՝ Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված չբաշխված շահույթի մնացորդով, բացառությամբ ստորև ներկայացված սահմանափակման:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի բաշխման ենթակա պահուստներ (2021թ-ին նման պահուստներ չկային):

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և 2022թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարվել (2021թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել):

(գ) Լրացուցիչ կապիտալ

Լրացուցիչ կապիտալն իրենից ներկայացնում է կապակցված կողմից անհատույց ստացված ակտիվները 178,529 հազար դրամ գումարով՝ առանց շահութահարկի:

17. Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Ընկերության գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու և շուկայի մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար: Դա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Ընկերության հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման, հիմնականում գործառնական գործունեությունից ստացվող դրամական հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի վերահսկման միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը՝ Ընկերությունը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի աճը:

Ստորև ներկայացված է Ընկերության պարտավորության և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Ընդամենը պարտավորություններ	52,315,187	51,304,021
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	8,291,201	7,976,420
Չուտ պարտավորություն	44,023,986	43,327,601
Ընդամենը սեփական կապիտալ	199,413	(1,870,210)
Չուտ պարտավորության և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	220.8	(23.2)

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման Ընկերության մոտեցումը չի փոփոխվել:

Ընկերության կապիտալի նկատմամբ կիրառելի չեն արտաքին մարմինների պահանջներ:

18. Պարտավորություններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով

հազ. դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	38,933,602	39,351,795
Պարտավորությունների նվազում տարվա ընթացքում վճարումների արդյունքում	(3,197,189)	(731,000)
Պարտավորությունների նվազում տարվա ընթացքում պայմանագրային պայմանների փոփոխության արդյունքում (Ծնթգ. 23)	-	(4,296,275)
Չեղջի ծախսագրում	4,372,213	4,609,082
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	40,108,626	38,933,602

Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստի չափման մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 23-ում:

19. Օժանդակ ակտիվներին վերադարձման պարտավորության գծով պահուստ

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,071,543	2,917,019
Տարվա ընթացքում ձևավորված պահուստ	-	-
Գնահատման փոփոխություն	(277,127)	(116,061)
Չեղջի ծախսագրում	308,412	270,585
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,102,828	3,071,543

Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստի չափման մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 23-ում:

20. Վարկեր և փոխառություններ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող Ընկերության տոկոսակիր վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային պայմանների մասին: Տոկոսադրույքի, արտարժույթի և իրացվելիության ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>		
Գրավով չապահովված փոխառություն կապակցված կողմից	3,976,417	5,071,188
	3,976,417	5,071,188

(ա) Պայմաններ և մարման ժամկետներ

Ստորև ներկայացված են չմարված փոխառությունների համար գործող պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանակ տոկոսադր.	Մարման տարին	31 դեկտեմբերի 2022թ.		31 դեկտեմբերի 2021թ.	
				Անվանակ. Արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված փոխառություն կապակցված կողմից	ԱՄՆ դոլար	FedFund+ 0.84%	Ցպահանջ	3,976,417	3,976,417	5,071,188	5,071,188
				3,976,417	3,976,417	5,071,188	5,071,188

(բ) Պարտավորությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի համադրում

հազ. Դրամ	Ծնթգ.	Պարտավորություններ	
		Այլ վարկեր և փոխառություններ	
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.		5,759,636	
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից			(239,135)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված			(239,135)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ			(468,735)
Այլ փոփոխություններ			
<i>Պարտավորությունների հետ կապված փոփոխություններ</i>			
Տոկոսային ծախս	9		45,754
Վճարված տոկոսներ			(21,757)
Ադրյուրի մոտ գանձվող շահութահարկի ծախս վճարված տոկոսներից			(4,575)
Ընդամենը պարտավորությունների հետ կապված այլ փոփոխություններ			19,422
Ընդամենը սեփական կապիտալի հետ կապված այլ փոփոխություններ			(239,135)

22. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Տեսակը	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի երկետային տվյալներ
Վարկեր և փոխառություններ	Չեղջված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ*	Չեղջված դրամական հոսքերի մեթոդ	Կիրառելի չեն

* Այլ ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով պարտավորությունները և առևտրական կրեդիտորական պարտքերը:

(գ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ:

(i) Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի կազմակերպման և հսկողության համար: Ղեկավարությունը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Տնօրենների խորհրդին իր աշխատանքի վերաբերյալ:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների և Ընկերության գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դառնելիքների և կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ստեղծել հսկողության կանոնակարգված և գործող համակարգ, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(ii) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական կորուստ կրելու ռիսկն է, երբ բաժանորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում բաժանորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի հետ կապված:

Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

Ստորև ներկայացված է շահույթում կամ վնասում ֆինանսական ակտիվների գծով ճանաչված արժեքումից կորուստները:

հազ. Դրամ	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Բաժանորդների հետ պայմանագրերից առաջացող առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումից կորուստ	(695,235)	(1,038,771)

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Պարտքային ռիսկին Ընկերության ենթարկվածությունը հիմնականում պայմանավորված է բաժանորդների բնութագրերով այն վայրերում, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերությունում չի գործում ձևակերպված քաղաքականություն, որը կպահանջեր վերլուծել յուրաքանչյուր նոր բաժանորդի վճարունակությունը: Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով, ինչպես նաև չի պահանջում կանխավճար վաճառքից առաջ:

Պարտքային ռիսկը վերահսկելիս բաժանորդները խմբավորվում են ըստ իրենց պարտքային ռիսկի բնութագրերի՝ ըստ բնակչություն կամ իրավաբանական անձ դասակարգման և պարտքերի ժամկետայնության և վերլուծվում են ժամկետանց վճարումների տեսանկյունից:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածությունը սահմանափակելու համար Ընկերությունը անհատ և իրավաբանական անձ հանդիսացող բաժանորդների համար վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել մեկ ամիսը:

Ստորև ներկայացված է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունն՝ ըստ պայմանագրային կողմերի տեսակների:

հազ. Դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	<u>2022թ.</u>	<u>2021թ.</u>
Բնակչություն	4,203,345	3,590,744
Իրավաբանական անձիք	1,091,248	1,021,833
	5,294,593	4,612,577

Ընկերության բաժանորդներից ոչ մեկը չունի արտաքին պարտքային վարկանիշ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում բաժանորդների համար

Ընկերությունն օգտագործում է պահուստավորման մատրից բոլոր բաժանորդներից ստացվելիք առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչ դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեգմենտներում պարտքային ռիսկին ենթարկվածության համար՝ հիմք ընդունելով պարտքային ռիսկի հետևյալ ընդհանուր բնութագիրը՝ բաժանորդի տեսակը (իրավաբանական անձ կամ անհատ):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և բաժանորդներից ստացվելիք առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ:

հազ. Դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորստի պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Ընթացիկ (ոչ ժամկետանց)	5%	2,415,219	111,725	No
1-30 օր ժամկետանց	21%	532,326	110,919	No
31-90 օր ժամկետանց	30%	924,804	280,224	No
91-180 օր ժամկետանց	42%	1,248,517	520,191	Yes
181-365 օր ժամկետանց	64%	1,146,735	735,130	Yes
Ավելի քան 365 օր ժամկետանց	76%	3,318,095	2,532,914	Yes
		9,585,696	4,291,103	

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և բաժանորդներից ստացվելիք առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ:

հազ. Դրամ	Կորստի միջին կշռված մակարդակ	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Կորստի պահուստ	Պարտքային առումով արժեզրկված
Ընթացիկ (ոչ ժամկետանց)	3%	2,584,480	81,339	No
1-30 օր ժամկետանց	15%	479,293	71,946	No
31-90 օր ժամկետանց	25%	785,573	198,560	No
91-180 օր ժամկետանց	38%	895,328	338,315	Yes
181-365 օր ժամկետանց	58%	1,108,649	645,548	Yes
Ավելի քան 365 օր ժամկետանց	96%	2,364,729	2,269,767	Yes
		8,218,052	3,605,475	

Կորստի մակարդակները հաշվարկվում են վերջին երկու տարիների փաստացի պարտքային կորուստների փորձի հիման վրա: Հաշվի առնելով առևտրական դեբիտորական պարտքերի մնացորդների կարճաժամկետ բնույթը (30 օր), Ընկերությունը չի ներառում ապագայամետ տեղեկատվությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկում:

Ընկերությունն այս պահին գտնվում է ՀՀ կառավարության և ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության Ջրային կոմիտեի հետ բանակցությունների գործընթացում՝ կապված երկու կազմակերպության (մեկ պետական կառավարչական հիմնարկ և մեկ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություն) դեբիտորական պարտավորությունների հավաքագրման հետ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նշված կազմակերպությունների ընդամենը դեբիտորական պարտքերը նախքան արժեզրկումից կորուստները միասին կազմել են 610,243 հազար դրամ: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ երկու կազմակերպությունների դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստը միասին կազմել է 562,751 հազար դրամ:

Ընկերությունը բանակցում է ՀՀ կառավարության հետ նշված դեբիտորական պարտավորությունների հավաքագրումն ապահովելու նպատակով: Հաշվի առնելով ՀՀ կառավարության հետ գործընկերային հարաբերությունները, ինչպես նաև բանակցությունների դրական ելքին Ընկերության ապավինումը՝ Ընկերությունը կատարել է կոնցեսիոն պայմանագրով 2022թ. մայիսի 31-ին իրեն առաջադրված կոնցեսիոն վճարի վճարումը՝ 2022թ. մայիսի 1-ի դրությամբ նշված երկու կազմակերպությունների դեբիտորական պարտավորությունների ընդամենը գումարով ավելի պակաս:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված է առևտրական դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները տարվա ընթացքում:

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,605,475	2,515,269
Դուրսգրումներ	(9,607)	(13,690)
Նախկինում ճանաչված գեղջման ազդեցության հակադարձում	-	65,125
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	695,235	1,038,771
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,291,103	3,605,475

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ 8,291,201 հազար դրամ գումարով բանկային հաշիվների մնացորդներ (ընթացիկ հաշիվներ), (2021թ-ին՝ 7,976,420 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների գծով: Բանկային հաշիվների մնացորդները (ընթացիկ հաշիվներ) պահվում են խոշոր հայկական բանկերում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս պայմանագրային կողմերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Ընկերության գնահատմամբ ընթացիկ հաշիվների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում վերջիններիս կարճաժամկետ բնույթի պատճառով:

(iii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է ապահովել, որքանով հնարավոր է, բավարար իրացվելիություն սովորական և արտասովոր պայմաններում պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության հեղինակությունը վտանգելու:

Ընկերությունն ապահովում է ցպահանջ դրամական միջոցների այնպիսի չափի առկայություն, որը բավարար կլինի ակնկալվող գործառնական ծախսերը, այդ թվում՝ ֆինանսական պարտականությունների սպասարկման ծախսերը ծածկելու համար: Այս պարագայում հաշվի չի առնվում առանձնահատուկ հանգամանքների հնարավոր ազդեցությունը, որոնք հնարավոր չէ որջամտորեն կանխատեսել, օրինակ՝ բնական աղետները:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային մնացած մարման ժամկետները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ներկայացված են համախառն և չգեղջված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսների վճարումները:

31 դեկտեմբերի 2022թ. հազ. Դրամ Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորու- թյուններ	Հաշվեկշռ. արժեք	Պայմանագր. դրամական հոսքեր	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Գրավով չապահովված փոխառություն կապակցված կողմից Պարտավորու- թյուններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	3,976,417	3,976,417	3,976,417	-	-	-	-	-
	40,108,626	70,027,200	-	-	3,751,100	4,473,500	21,001,100	40,801,500
	2,966,100	2,966,100	-	2,966,100	-	-	-	-
	47,051,143	76,969,717	3,976,417	2,966,100	3,751,100	4,473,500	21,001,100	40,801,500

31 դեկտեմբերի 2021թ. հազ. Դրամ Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորու- թյուններ	Հաշվեկշռ. արժեք	Պայմանագր. դրամական հոսքեր	Ցպահանջ	Մինչև 2 ամիս	2-12 ամիս	1-2 տարի	2-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի
Գրավով չապահովված փոխառություն կապակցված կողմից Պարտավորու- թյուններ Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	5,071,188	5,071,188	5,071,188	-	-	-	-	-
	38,933,602	73,854,000	-	-	3,826,800	3,751,100	16,320,400	49,955,700
	2,744,620	2,744,620	-	2,744,620	-	-	-	-
	46,749,410	81,669,808	5,071,188	2,744,620	3,826,800	3,751,100	16,320,400	49,955,700

Չի ակնկալվում, որ մարման ժամկետների վերլուծությունում ներառված դրամական հոսքերը կարող են առաջանալ նշվածից նշանակալիորեն ավելի վաղ կամ նշանակալիորեն տարբեր գումարներով:

(iv) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկն Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է շուկայական գների, օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքների և տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ընկերությունը չի կիրառում հեջի հաշվառում շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը կառավարելու համար:

(v) Արժույթային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է արժույթային ռիսկին իր ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթներով արտահայտված վաճառքների, գնումների և փոխառությունների հետ կապված: Այս գործառնություններն հիմնականում իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով:

Ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին

Ստորև ներկայացված է Ընկերության ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին ըստ անվանական գումարների:

հազ. Դրամ	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված	ԱՄՆ դոլարով արտահայտված
	2022թ.	2021թ.
Վարկեր և փոխառություններ	(3,976,417)	(5,071,188)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	150,634	65,207
	(3,825,783)	(5,005,981)

Տարվա ընթացքում կիրառվել են արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

<< դրամով	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
1 ԱՄՆ դոլար	434.86	503.81	393.57	480.14

Զգայնության վերլուծություն

Ստորև ներկայացված դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր աճը (նվազումը) ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման վրա և շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

հազ. Դրամ	Աճ	Նվազում
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2022թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	382,578	(382,578)
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
<< դրամի փոխարժեքի 10% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	507,102	(507,102)

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի և փոխառությունների վրա՝ փոխելով կամ դրանց իրական արժեքը (ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտք) կամ ապագա դրամական հոսքերը (փոփոխական տոկոսադրույքով պարտք): Ղեկավարությունը չի կիրառում ֆիքսված կամ փոփոխական տոկոսադրույքների նկատմամբ Ընկերության ենթարկվածությունը որոշող ձևակերպված քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկերի կամ փոխառությունների դեպքում ղեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա որոշելու համար, թե որ տոկոսադրույքը՝ ֆիքսված թե փոփոխական, ավելի բարենպաստ կլինի Ընկերության համար մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների կառուցվածքը հետևյալն էր.

հազ. Դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	
	2022թ.	2021թ.
Փոփոխական դրույքով գործիքներ		
Ֆինանսական պարտավորություններ	3,976,417	5,071,188

Դրամական միջոցների զգայնության վերլուծություն փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացներ (կնվազեցներ) շահույթը կամ վնասը (առանց հարկերի) ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

հազ. Դրամ	Շահույթ կամ վնաս	
	100 բլ ան	100 բլ նվազում
2022թ.		
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(32,607)	(32,607)
Դրամական հոսքերի զգայնություն (գուտ)	(32,607)	32,607
2021թ.		
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(41,584)	41,584
Դրամական հոսքերի զգայնություն (գուտ)	(41,584)	41,584

23. Կոնցեսիայի պայմանագիր

2016թ. նոյեմբերի 15-ին ստորագրվել է տասնհինգամյա պայմանագիր Ընկերության, ԿԺՕ-ի և Շնորհատու միջև, որը վերաբերում է ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների մատուցմանը Հայաստանում, տեխնիկական և կոմերցիոն կառավարմանը:

Պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում Ընկերությունն ունի Ենթակառուցվածքն օգտագործելու բացառիկ իրավունք՝ ծառայությունների մատուցումն ապահովելու նպատակով:

Պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում ծառայությունների մատուցման համար հաճախորդներից գանձվող սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության Հանրային

Ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից, սակայն կախված են նաև Կոնցեսիայի պայմանագրի մի շարք գործոններից, այդ թվում՝ եվրո/ՀՀ դրամ փոխարժեքից, ջրի սպառման ծավալներից, սղանից և էլեկտրաէներգիայի գներից, հաճախորդներից հավաքագրումների դրույքներից:

(ա) Կոնցեսիայի վճարների վճարում Շնորհատուին

Կոնցեսիոն պայմանագրի համաձայն՝ Ընկերությունը պարտավոր է կոնցեսիայի ժամկետում Շնորհատուին վճարել կանոնավոր վճարումներ՝ պետական ծառայություններից օգտվելու համար վճար գանձելու իրավունք ստանալու համար:

Կոնցեսիայի պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում Ընկերության կողմից Շնորհատուին պահանջվում է կատարել հետևյալ վճարումները.

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Մինչև մեկ տարի	3,751,100	3,826,800
Մեկից հինգ տարի	25,474,600	20,071,500
Ավելի քան հինգ տարի	40,801,500	49,955,700
	70,027,200	73,854,000

Ընկերությունը ներառել է նշված վճարումների իրական արժեքը, որն իրենից ներկայացնում է Շնորհատուին կատարվող տարեկան վճարումների ներկա արժեքը՝ զեղչված մինչև հարկումը 13.5% դրույքով, կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքում և ճանաչել կոնցեսիայի գծով պարտավորություն՝ Կոնցեսիայի պայմանագրի գործողության սկզբում:

2020թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կառավարությունը դադարեցրեց ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների սակագների սուբսիդավորումը: Այնուամենայնիվ, բնակչության համար սակագները անփոփոխ պահելու և Ընկերությանը կորցրած շահույթ փոխհատուցելու համար Կոնցեսիոն պայմանագրով նախատեսված ընդհանուր վճարումները 89,749,000 հազար դրամից նվազեցվել են 80,426,300 հազար դրամի՝ ՀՀ կառավարության հետ կնքված 2019թ. հուլիսի 25-ի թիվ 13 պայմանագրի համաձայն:

Այս էական փոփոխության արդյունքում նախկինում ճանաչված կոնցեսիայի պարտավորությունն ապաճանաչվել է և 2019թ. հուլիսի 31-ի դրությամբ ճանաչվել է նոր պարտավորություն՝ 11.9% լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով: Փոփոխության արդյունքում առաջացած 4,744,688 հազար դրամ գումարով օգուտը ճանաչվել է 2019թ. շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Զեղչման դրույքը որոշվել է հիմք ընդունելով կոնցեսիայի պարտավորության մարման ժամկետի հետ նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված ոլորտի միջին փոխառության տոկոսադրույքները:

2021թ. նոյեմբերի 10-ին ՀՀ կառավարության հետ թիվ 24 պայմանագրի համաձայն կոնցեսիայի պարտավորության գծով վճարումների ժամանակացույցը փոխվել է:

Այս էական փոփոխության արդյունքում նախկինում ճանաչված կոնցեսիայի պարտավորությունն ապաճանաչվել է և 2021թ. նոյեմբերի 1-ին ճանաչվել է նոր պարտավորություն՝ 11.6% լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով: Փոփոխության արդյունքում առաջացած 4,296,276 հազար դրամ գումարով օգուտը (Ծանոթագրություն 9) ճանաչվել է 2021թ. շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Եթե կիրառված զեղչման դրույքը ավելանա/նվազի 1%-ով, ապագա դրամական հոսքերի զեղչված գումարը կկազմի համապատասխանաբար 6,129,241 հազար դրամ և 2,328,228 հազար դրամ:

Ձեռքման դրույքը որոշվել է հիմք ընդունելով կոնցեսիայի պարտավորության մարման ժամկետի հետ նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված ոլորտի միջին փոխառության տոկոսադրույքները:

Կոնցեսիայի պայմանագրի գծով պարտավորությունների վճարումները Ընկերությունը ճանաչել է որպես դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից: Նախորդ տարվա տվյալերը 731,000 հազար ՀՀ դրամի չափով նույնպես, համապատասխանաբար, վերադասակարգվել են:

(բ) Գործառնական ծառայություններ

Ընկերությունը ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների գծով հասույթը և ծախսերը հաշվառում է ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն:

(գ) Շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններ

Կոնցեսիոն պայմանագրի շրջանակում Ընկերությունը պարտավորվում է իրականացնել կապիտալ աշխատանքներ ջրամատակարարման ենթակառուցվածքի արդիականացման ուղղությամբ՝ 37,500,000 հազար դրամի չափով, ինչպես ներկայացված է ստորև բերվող աղյուսակում և պարտավոր է կատարել հետագա կապիտալ ծախսումներ անհրաժեշտության դեպքում:

Պայմանագրային տարի	Գումարը հազ. դրամ	Պայմանագրային տարի	Գումարը հազ. դրամ
1	1,500,000	11	2,750,000
2	1,750,000	12	2,500,000
3	1,222,000	13	2,500,000
4	2,750,000	14	2,500,000
5	2,750,000	15	2,500,000
6	2,750,000		
7	2,750,000		
8	2,750,000		
9	3,778,000		
10	2,750,000		

Ընկերությունը շինարարության կամ արդիականացման ծառայությունների գծով հասույթը և ծախսերը հաշվառում է ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Ընկերությունը ճանաչել է 28,319,512 հազար դրամ գումարով հասույթ (2021թ-ին՝ 24,284,225 հազար դրամ), որը բաղկացած է շինարարության ծառայություններին վերաբերող 4,264,591 հազար դրամ գումարից (2021թ-ին՝ 3,935,891 հազար դրամ) և ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման ծառայությունների վերաբերող 20,348,334 հազար դրամ գումարից (2021թ-ին՝ 20,348,334 հազար դրամ): 2020թ-ին և 2019թ-ին շինարարության գծով ճանաչված հասույթն իրենից ներկայացնում է ջրամատակարարման և կեղտաջրերի հեռացման օբյեկտների վերակառուցման համար մատուցված շինարարական ծառայությունների իրական արժեքը: Այս ծառայությունները մատուցվել են բաժանորդներից վճար գանձելու իրավունքի դիմաց և իրենցից ներկայացնում են ոչ դրամային ներդրումային գործառնություններ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ճանաչել է կոնցեսիայի պայմանագրի շրջանակներում շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններ մատուցելու համար որպես հատուցում ստացված ոչ նյութական ակտիվ 4,264,591 հազար դրամի չափով (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,935,891 հազար դրամի չափով): Ոչ նյութական ակտիվն իրենից ներկայացնում է հանրային ծառայություններից օգտվելու համար բաժանորդներից վճար գանձելու իրավունքը:

(դ) Օժանդակ ակտիվներ

2017թ. հունվարի 1-ին Կոնցեսիայի պայմանագրի շրջանակներում Ընկերությունը Շնորհատուից ստացել է 2,578,546 հազար դրամ իրական արժեքով սարքավորումներ և 1,980,083 հազար դրամ իրական արժեքով նյութեր որպես Օժանդակ ակտիվներ, ի լրումն ենթակառուցվածքի:

2018թ. ընթացքում Ընկերությունը Շնորհատուից ստացել է 68,466 հազար դրամ իրական արժեքով լրացուցիչ սարքավորումներ և 80,638 հազար դրամ իրական արժեքով նյութեր: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս միավորների գծով Օժանդակ ակտիվների վերադարձման պարտավորության գծով պահուստը կազմում էր 60,763 հազար դրամ (Ծանոթագրություն 19):

Այս ակտիվները ճանաչվում են որպես Ընկերության ակտիվներ, որոնք չափվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Օպերատորը կարող է պահպանել, օգտագործել կամ վաճառել ակտիվներն իր հայեցողությամբ՝ ապահովելով սակայն հետագա օպերատորի կողմից ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունը պարտավոր է Կոնցեսիայի պայմանագրի վերջում Շնորհատուին փոխանցել (անհատուցման) Կոնցեսիայի պայմանագրի սկզբում իրեն տրամադրված Օժանդակ ակտիվներին համարժեք ակտիվներ: Այնուամենայնիվ, համարժեքությունը սահմանված չէ Կոնցեսիայի պայմանագրում:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ճանաչել է վերադարձման պարտավորություն Օժանդակ ակտիվների գծով՝ համարժեքությունը դիտարկելով որպես Օժանդակ ակտիվների դրամային համարժեքություն: Վերադարձման պարտավորությունը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները և չափվում է հետևյալ կերպ.

- պաշարների բաղադրիչ – Կոնցեսիայի պայմանագրի ժամկետի վերջում նյութերը փոխարինելու համար պահանջվող գումար: Պարտավորությունը չափվում է հիմք ընդունելով նյութերի ընթացիկ գները՝ ճշգրտված ղեկավարության կողմից գնահատված գնաճի դրույքով:
- հիմնական միջոցների բաղադրիչը – Կոնցեսիայի պայմանագրի ժամկետի վերջում հիմնական միջոցներն իրենց սկզբնական վիճակին վերականգնելու համար պահանջվող գումարի ղեկավարության լավագույն գնահատականը: Պարտավորությունը չափվում է հիմք ընդունելով հիմնական միջոցների ընթացիկ գները՝ ճշգրտված ղեկավարության կողմից գնահատված գնաճի դրույքով:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերադարձման պարտավորությունը գեղչվել է Ընկերության լրացուցիչ փոխառության 12.01% դրույքով (2021թ-ին՝ 10.02%):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերադարձման պարտավորությունը գեղչվել է՝ օգտագործելով տասը տարի մարման ժամկետով ՀՀ պետական պարտատոմսերի 12.01% եկամտաբերությունը (2021թ-ին՝ 10.02%)՝ հրապարակված ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերադարձման պարտավորության և Օժանդակ ակտիվների իրական արժեքի միջև տարբերությունը ներկայացվել է որպես նվազեցում կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվներից:

24. Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրություն իր բոլոր շենքերի և սարքավորումների համար, ինչպես նաև այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից: Քանի դեռ Ընկերությունը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում կամ այլ հայցերում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տուգանքների հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում.

- միջսահմանային գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջսահմանային գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ վերջիններիս կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Ընկերությունն ամբողջովին պատկանում է Վեոլիա Օ - «Կոմպանի Ժենեդալ դե Օ», Ֆրանսիա: Ընկերության վերջնական մայր կազմակերպությունը և վերջնական հսկող կողմն է Վեոլիա Ինվայրմենթ ՍԱ-ը: Վեոլիա Ինվայրմենթ ՍԱ-ն հրապարակում է ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը

Ստորև ներկայացված է տարվա ընթացքում առանցքային ղեկավար անձնակազմի կողմից ստացված վարձատրությունը, որը ներառված է վարչական ծախսերում:

հազ. Դրամ	2022թ.	2021թ.
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	116,092	70,772

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են Ընկերության գործարքներն այլ կապակցված կողմերի հետ:

հազ. դրամ	Գործարքի գումարը 2022թ.	Գործարքի գումարը 2021թ.	Մնացորդը 2022թ.	Մնացորդը 2021թ.
Ստացված ծառայություններ				
Վերջնական մայր կազմակերպություն	(333,441)	(312,469)	(324,446)	(488,622)
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	(10,380)	-	(10,158)	-
Գնված ապրանքներ և հիմնական միջոցներ				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	-	-
Մատուցված ծառայություններ				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	600	600	60	60
Կանխավճարներ ապրանքների և ծառայությունների համար				
Վերջնական մայր կազմակերպություն	436,627	359,413	-	-
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	150	130	-	-
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ				
Ստացված փոխառություններ				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	(3,976,417)	(5,071,188)
Այլ				
Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	-	-	(134,331)	(126,709)

Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունից ստացված փոխառության համար գործում է FedFund + 0.84% տարեկան տոկոսադրույք և այն ենթակա է մարման ըստ պահանջի: 2022թ. ընթացքում ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունից ստացված փոխառության գծով հաշվեգրվել է 104,794 հազար դրամ գումարով տոկոսային ծախս (2021թ-ին՝ 45,754 հազար դրամ):

26. Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

27. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Հասույթ

Բաժանորդների հետ պայմանագրերին վերաբերող ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ի (դ) կետում:

(բ) Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

Ընկերության ֆինանսական եկամուտը և ֆինանսական ծախսերը ներառում են.

- տոկոսային եկամուտը,
- տոկոսային ծախսը,
- փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

(գ) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով: Արտարժույթի վերափոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(դ) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց գեղջման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Գարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար՝, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն այդ գումարը վճարել որպես աշխատակցի անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(ե) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հոդվածներին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով:

Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Ընկերությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունը տվյալ պահին ունի ունի ընթացիկ հարկ-կաշիռ ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրազորելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվներ գուտ հիմնուքով, կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

(զ) Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, արտադրության կամ վերամշակման ծախսումները և պաշարները ներկայիս վայր և առկա վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները:

Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համարման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գնահատված ծախսումները:

Կոնցեպիայի պայմանագրի շրջանակներում շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններ մատուցելու ընթացքում օգտագործվող նյութերը ճանաչվում են որպես պաշարներ՝ համաձայն ՀՀՄՍ 2-ի: Այսպիսի հաշվառումն ապահովում է առավել տեղին տեղեկատվություն, քանի որ այն հնարավոր է դարձնում պաշարները ճանաչել որպես ծախս այն նույն ժամանակահատվածում, որում, որ ճանաչվել է շինարարության գծով համապատասխան հասույթը:

(Է) Հիմնական միջոցներ

(i) Ծանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռք բերմանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և աշխատուժի գծով ծախսումները, նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև դրանց զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման ծախսումները և կապիտալացված փոխառության ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Եթե հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղադրիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված օգուտը և վնասը որոշվում է համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ii) Ենթակառուցվածք

ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 12 «Ծառայության կոնցեպիայի համաձայնություններ» համաձայն՝ Ընկերության կողմից մատուցվող ծառայություններում օգտագործվող ակտիվները («Ենթակառուցվածք») չեն ճանաչվում որպես Ընկերության հիմնական միջոցներ՝ հետևյալ երկու պայմանները բավարարելու դեպքում.

- Ծնորհատուն վերահսկում կամ կարգավորում է Ընկերության կողմից մատուցման ենթակա ծառայությունները՝ օգտագործելով Ենթակառուցվածքը, ծառայությունների շահառուներին և կիրառվող գները,
- Ծնորհատուն վերահսկում է Ենթակառուցվածքի գծով ցանկացած նշանակալի մնացորդային շահ՝ համաձայնության ժամկետի ավարտին:

(iii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ հավանական է, որ Ընկերություն կհոսեն այդ ծախսումների հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարմանը զուգընթաց:

(iv) Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա գնահատված մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը որպես կանոն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների ստացման մոդելը:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

– մեքենաներ և սարքավորումներ	3-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	3-10 տարի
– տնտեսական գույք	3-10 տարի
– համակարգչային սարքավորումներ	2-5 տարի
– այլ	4-10 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(ը) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվը որոշելի ոչ դրամային ակտիվն է՝ առանց ֆիզիկական սուբստանցիայի, որն ունի 12 ամսից ավելի օգտակար գործողության ժամկետ:

(i) Կոնցեսիայի պայմանագրեր

Ընկերությունը ճանաչում է ծառայությունների մատուցման կոնցեսիայի պայմանագրից առաջացող ոչ նյութական ակտիվը, երբ ստանում է կոնցեսիայի ենթակառուցվածքից օգտվելու համար վճար գանձելու իրավունք: Կոնցեսիայի պայմանագրի շրջանակներում շինարարության կամ արդիականացման ծառայություններ մատուցելու դիմաց որպես հատուցում ստացված ոչ նյութական ակտիվը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին գործող իրական արժեքով՝ հիմք ընդունելով մատուցված ծառայությունների իրական արժեքը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեքկումից կորուստները:

Ծառայությունների մատուցման կոնցեսիայի պայմանագրից առաջացող ոչ նյութական ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետն իրենից ներկայացնում է այն ժամկետը, որը սկսվում է այն պահից, երբ Ընկերությունը կարող է վճար գանձել է կոնցեսիայի ենթակառուցվածքից օգտվողներից մինչև կոնցեսիայի ժամկետի ավարտը:

(ii) Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Ընկերության կողմից ձեռք բերված այլ ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության սահմանափակ ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեքկումից կորուստները:

(iii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են այն առանձին ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(iv) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի գծով՝ հանած մնացորդային արժեքը:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում՝ դրանց շահագործման համար մատչելի դառնալու

պահից՝ կիրառելով գծային մեթոդը, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

– կոնցեսիայի ոչ նյութական ակտիվներ	Կոնցեսիայի պայմանագրի գործողության ժամկետը
– այլ	5-15 տարի

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

(թ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հողվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(ii) Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս ֆինանսական ակտիվները ներառում են բոլոր ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները: Սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե

դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ստանալ պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտը, ապահովել տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքը, ֆինանսական ակտիվների ժամկետները համապատասխանեցնել համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետներին կամ դրամական միջոցների ակնկալվող արտահոսքին կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Ընկերության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ:

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ընկերությունը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասին: Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառում):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր չեն, փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այս դեպքում, Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող

գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ փոփոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք գեչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե փոփոխությունը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապաճանաչմանը, Ընկերությունը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման, այսինքն, Ընկերությունը ճանաչում է փոփոխության (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում փոփոխության (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ: Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից,

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեչված ներկա արժեքից: Եթե փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում փոփոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iv) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Ընկերությունը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(v) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ի) Արժեզրկում

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի գծով կորստի պահուստը միշտ չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Երբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Ընկերության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը:

Ընկերությունը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի ան, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ բաժանորդն ամբողջությամբ կկատարի պարտքի հետ կապված իր պարտականություններն Ընկերության նկատմամբ, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի համապատասխան քայլեր, կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 365 օր ժամկետանց է:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն այն ակնկալվող պարտքային կորուստներն են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Առավելագույն ժամկետը, որը դիտարկվում է ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս, պայմանագրի առավելագույն ժամկետն է, որի ընթացքում կազմակերպությունը ենթարկված է պարտքային ռիսկին:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացում են պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված պարտքային կորուստների գնահատականը: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (պայմանագրին համապատասխան Ընկերությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Ընկերության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունը):

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի կարճ ժամկետի պատճառով ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն գեղջվում:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է՝ պարտազանցումը կամ ավելի քան 90 օր ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից փոխառության կամ փոխառվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունը այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, երբ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ կամ դրա մի մասը փոխհատուցելու հիմնավոր ակնկալիք: Իր ֆիզիկական անձ բաժանորդների համար Ընկերությունը կիրառում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս գրելու քաղաքականություն ֆինանսական ակտիվի ավելի քան երեք տարի ժամկետանց լինելու դեպքում՝ հիմք ընդունելով նմանատիպ ակտիվների գծով գումարների փոխհատուցման անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Ընկերությունը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելի գումարների փոխհատուցման հետ կապված Ընկերության ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստ ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է վերջինիս գնահատված փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները, որոնց արժեզրկումը հնարավոր չէ գնահատել անհատական հիմունքով, խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք շարունակական օգտագործման արդյունքում առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին բնորոշ ռիսկերը:

Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները տեղաբաշխվում են՝ դրամաստեղծ միավորի կազմի մեջ մտնող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները հավասարաչափ հիմունքով նվազեցնելու համար:

Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ բացահայտելու, թե առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի արժեզրկումից կորուստը հնարավոր է, որ այլևս գոյություն չունի կամ նվազել է: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(l) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղջի գծով ծախսը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(lu) Վարձակալություն

(i) Ընկերությունը՝ որպես վարձակալ

Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Ընկերությանը չի փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Ընկերությունը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Ընկերությունը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Ընկերությունը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Ընկերության գնահատականի փոփոխություն, եթե Ընկերությունը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում ներդրումային գույքի սահմանմանը, Ընկերությունը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ վարկերի և փոխառությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ընկերությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ փոխադրամիջոցների վարձակալության համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված

վարձավճարներն Ընկերությունը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

28. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքների ժամանակ (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ)

ՖՀՄՄ 16-ի փոփոխությունը սահմանում է այն պահանջները, որոնք վաճառող-վարձակալն օգտագործում է վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքից առաջացող վարձակալության գծով պարտավորությունը չափելիս՝ համոզվելու համար, որ վաճառող-վարձակալը չի ճանաչում շահույթի կամ վնասի որևէ գումար, ինչը վերաբերում է դրա օգտագործման իրավունքին: Փոփոխությունը չի նախատեսում վարձակալության գծով պարտավորությունների չափման հատուկ պահանջներ, որոնք առաջանում են հետադարձ վարձակալության գործարքի դեպքում: Վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումը, որն առաջանում է հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ, կարող է հանգեցնել նրան, որ վաճառող-վարձակալը «վարձակալական վճարները» սահմանի վարձակալական վճարների՝ ՖՀՄՄ 16-ի Հավելված Ա-ի ընդհանուր սահմանումից տարբերվող եղանակով: Վաճառող-վարձակալը պետք է մշակի և կիրառի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, որը հանգեցնում է ՀՀՄՄ 8-ի համաձայն համապատասխան և հուսալի տեղեկատվության ստացմանը:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ.
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)